

BIBLIOGRAFIA D'IMATGES

CAPÍTOL I. INTRODUCCIÓ AL VIATGE I RECOL·LECCIÓ D'OBJECTES NATURALS

Viatgeres contemporànies d'Ida Pfeiffer

Hester Stanhope. Frank Hamel. *Lady Hester Stanhope: A new Light on Her Life and Love Affairs* (1913) <https://archive.org/details/ladyhesterlucyst00hameuft/page/n9/mode/2up>

Jane Griffin. Dibuix d'Amelie Romilly (1816). <https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/a/a8/LadyJaneFranklin.jpg>

Carla Serena. Retrat de Paciano Ros. *La Ilustración de la mujer* (1884). https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/b/be/Carla_Serena.jpg

Mary Moffatt. Retrat d'autor desconegut (ca. 1850). [https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Mary_Moffat,_wife_of_David_Livingstone,_Africa,_ca.1845-1860_\(imp-cswc-GB-237-CSWC47-LS16-024\).jpg](https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Mary_Moffat,_wife_of_David_Livingstone,_Africa,_ca.1845-1860_(imp-cswc-GB-237-CSWC47-LS16-024).jpg)

Catherine MacLeod. Retrat d'Èmile Bayard que apareix a l'obra d'Achille Poussielgue. *Voyage en Chine et en Mongolie* (1886). https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/b/b3/Catherine_de_Bourboulon.jpg

Lise Cristiani. Retrat de Thomas Couture (ca. 1850). https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/f/fe/Lisa_Cristiani.jpg

Dora d'Istria. Retrat d'autor desconegut que apareix publicat a la revista *Freya Illustrierte* (1866). https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/2/2f/Dora_d%27Istria_%28Freya_06-1866_S_217%29.jpg

Marianne North. Fotografia feta per Elliott & Fry de data inconcreta que apareix en la seva obra *Some Further Recollections of a Happy Life* (1893). <https://danieldelacalle.com/Marianne-North>

Isabel Arundell. Fotografia d'autor desconegut (ca. 1869). <http://www.burtoniana.org/isabel/index.html>

Amelia Edwards. Fotografia d'autor desconegut que apareix publicat a la seva obra *Pharaohs, Fellahs and Explorers* (1891). <https://archive.org/details/pharaohsfellahs01edwagoog/page/n10/mode/2up>

Isabella Bird. Fotografia feta per Elliott & Fry de data inconcreta. <https://www.hpcbristol.net/visual/jc-s091>

Alexandrina Tinné. Fotografia feta per Robert Jefferson Bingham (ca. 1855). https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/1/1b/Alexandrine_Tinne_gefotografeerd_door_Robert_Jefferson_Bingham.jpg

Jakob Christian Schäffer. Làmina CXXXIII. "Sobre els utensilis necessaris per al tractament i captura d'insectes". Elementa entomologica (1766). https://archive.org/details/bub_gb_Ucsk2amWdQoC/page/n309/mode/2up

Naturalistes estudioses dels insectes

Maria Sibylla Merian. Retrat fet per Georg Gsell que apareix a la seva obra *Der Raupen wunderbare* (1717). https://www.researchgate.net/figure/Maria-Sibylla-Merian-ca-1700-Copperplate-by-Jacobus-Houbraken-from-a-portrait-by-Georg_fig11_322014925

Louisa Anne Twamley. Fotografia d'autor desconegut (ca. 1850). https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/0/02/Louisa_Anne_Meredith03.jpg

Mary Kingsley. Fotografia feta a l'estudi d'Edmons Hull (1896). https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/7/72/Mary_H_Kingsley_Wellcome_L0046617.jpg

Margaret Fountaine. Fotografia d'autor desconegut (1912) <http://www.maikesmarvels.com/wp-content/uploads/2012/09/MFountaine.jpg>

Evelyn Cheesman. Fotografia d'autor desconegut (1954). <https://londonist.com/2016/03/evelyn-cheesman>

Cynthia Longfield. Fotografia d'autor desconegut feta l'any 1925. Apareix al frontispici de l'obra de Jane Hayter-Hames, *Madam Dragonfly* (1991).

CAPÍTOL II. INFANTESA I JOVENTUT D'IDA PFEIFFER

1.- Retrat de Josef Trimmel.

<https://www.iberlibro.com/firmado/Josef-Franz-Emil-Trimmel-Schriftsteller-under/13974479677/bd#&gid=1&pid=1>

2.- Retrat d'Ida Pfeiffer de jove. Ferdinand Franz Lebzelter. *Die österreichische Weltreisende Ida Pfeiffer* (1910). Frontispici.

Làmina I.

- Vista de Mariahilferstrasse. Johann Andreas Ziegler (ca. 1783). <https://www.romeartlover.it/Viechper.html>

- Palau de Schönbrunn. Johann Andreas Ziegler (ca. 1800).

https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Sch%C3%B6nbrunni_kast%C3%A9ly.tif

- Vista de Lemberg d'autor desconegut (ca. 1845). <https://www.todocoleccion.net/coleccionismo/varsovia-1850-lemberg-1845-recorte-pintoresca-vieja-europa-x116920460>

Làmina II.

- Vista de Trieste des del port. Fotografia de M. Frankenstein & Co. (1887).

<https://pictures.abebooks.com/1047660/15896358495.jpg>

- Waidhofen an der Ybbs. Litografia de Josef Gabriel Frey (ca. 1840).

<https://www.zvab.com/Waidhofen-Yps-untere-Theil-Stadtplatzes-Ybbs/30496057851/bd#&gid=1&pid=1>

CAPÍTOL III. VIATGE A TERRA SANTA

Europa i Àsia Menor

1.- Pfeiffer viatjant sola en un vaixell a vapor. Helena Stökl. *Die Weltfahrten der österreichischen Reisenden Ida Pfeiffer* (1920).

2.- Tombes al cementiri de Scutari. *A Visit to the Holy Land* (1852). Pàg. 49.

https://archive.org/details/visitoholylande00pfei_0/page/48/mode/2up

3.- Tombes al cementiri de Scutari. *The Beauties of the Bosphorus* (1838) de Julia Pardoe. Dibuixos de William Herry Bartlett. Pàg. 132.

https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/b/b7/Tomb_in_the_cemetery_of_Scutari_-_Pardoe_Julia_-_1838.jpg

4.- Dansa dels dervixos dansaires, a Constantinoble. *L'Illustration, Journal Universel*. Vol XI. Nr. 262. Pàg. 12. A. Le Chevalier et Cie. (Paris, 3 de mars de 1848).

https://books.google.es/books?id=_MILAAAACAAJ&printsec=frontcover&hl=ca&source=gbs_ge_summary_r&cad=0#v=onepage&q&f=false

5.- Muntar a cavall en època victoriana. Antique Horses Art Print 1873.

https://www.etsy.com/ie/listing/517676792/victorian-riding-habit-equestrian-lady?show_sold_out_detail=1&ref=nla_listing_details

6.-Posició de les cames a la cadira de muntar. Ben Johnson. Riding Side-Saddl.

<https://www.historic-uk.com/CultureUK/Riding-SideSaddle/>

Làmina I.

- Vista general de Viena. Litografia d'autor desconegut (ca. 1850).

<https://www.alamy.com/austria-vista-general-de-viena-grabado-de-1850-image211344135.html>

- *The Danube* (1844). Dibuixos de William Henry Bartlett.

Buda a l'esquerra i Pest a la dreta. Pàg. 60.

<https://archive.org/details/danubeitshistory00beatuoft/page/n101/mode/2up>

Belgrad des de l'altra riba del Danubi. Pàg. 200.

<https://archive.org/details/danubeitshistory00beatuoft/page/n337/mode/2up>

Làmina II.

- Sulina, a la desembocadura del riu Danubi. *The Danube* (1844). Dibuixos de William Henry Bartlett. Pàg. 231.

<https://archive.org/details/danubeitshistory00beatuoft/page/n397/mode/2up>

- Vista de Constantinoble. Anonymous. *The Story of Ida Pfeiffer and Her Travels in Many Lands* (1879). Pàg. 21

<https://www.gutenberg.org/ebooks/18037>

- Carrer del Cavallers a Rodes. Dibuix de William Henry Bartlett. *Gleanings, Pictorial and Antiquarian on the Overland Route* (1851). Pàg. 38 <https://babel.hathitrust.org/cgi/pt?id=nyp.33433082469127&view=1up&seq=71>

Palestina, Síria, Líban i Egipte

1.- L'església del Sant Sepulcre. Dibuix fet per William Henry Bartlett. *The Pathway and Abiding places of our Lord* (1851). Pàg. 74. <https://babel.hathitrust.org/cgi/pt?id=hvd.ah42wi&view=1up&seq=119>

2.- Soldat albanès. Joseph Cartwright (1821).

https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/a/ac/A_red_shawled_Arnaut_-_Cartwright_Joseph_-_1822.jpg

- Syria, *The Holy Land, Asia Minor* (1836) de John Carne. Dibuixos de William Henry Bartlett.

3.- El gran caravanserrall de Damasc. Vol. I. Pàg. 49.

<https://babel.hathitrust.org/cgi/pt?id=njp.32101063600108&view=1up&seq=162>

4.- Les ruïnes de Baalbek. Vol. I. Pàg. 11.

<https://babel.hathitrust.org/cgi/pt?id=njp.32101063600108&view=1up&seq=44>

5. Mapa de Líban, Palestina i Síria. Confeccionat pel propi autor.

6.- Ida ajudada per dos àrabs a l'hora de creuar el riu. <https://dianabuja.wordpress.com/2013/04/01/a-visit-to-the-holy-land-by-ida-pfeiffer-in-1842/#jp-carousel-9782>

7.- Ida pujant a la piràmide de Kheops. <https://dianabuja.wordpress.com/2013/04/01/a-visit-to-the-holy-land-by-ida-pfeiffer-in-1842/#jp-carousel-9783>

8.- "Piràmides de Gizeh". Pintura d'Hubert Sattler.

https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/8/8a/Hubert_Sattler_Pyramiden_Gizeh.jpg

Làmina I.

- Vista de Jaffa. *Syria, The Holy Land, Asia Minor* (1836) de John Carne. Dibuixos de William Henry Bartlett. Vol. II. Pàg. 39. <https://babel.hathitrust.org/cgi/pt?id=njp.32101063600108&view=1up&seq=13>
- Jerusalem vist des del Mont de les Oliveres. Dibuix de Henry Bartlett. *Walks about the city and environs of Jerusalem* (1843). Pàg. 108. <https://babel.hathitrust.org/cgi/pt?id=umn.31951002403096f&view=1up&seq=149>
- El mar Mort. *A Visit to the Holy Land* (1852). Pàg. 139. https://archive.org/details/visittoholylan00pfei_0/page/138/mode/2up?q=139

Làmina II.

- La vall del riu Jordà. *Syria, The Holy Land, Asia Minor* (1836) de John Carne. Dibuixos de William Henry Bartlett. Vol. III. Pàg. 69. <https://babel.hathitrust.org/cgi/pt?id=njp.32101063600124&view=1up&seq=242>
- Syria, *The Holy Land, Asia Minor* (1836) de John Carne. Dibuixos de William Henry Bartlett. El mont Carmel vist des del cim. Vol. III. Pàg. 51. <https://babel.hathitrust.org/cgi/pt?id=njp.32101063600124&view=1up&seq=180>
- Djoun, a les muntanyes del Líban. Vol. II. Pàg. 14. <https://archive.org/stream/syriaholylandasi02carn#page/14/mode/2up>
- Vista de Damasc. Vol. I. Pàg. 6. <https://babel.hathitrust.org/cgi/pt?id=njp.32101063600108&view=1up&seq=33>

Làmina III.

- Syria, *The Holy Land, Asia Minor* (1836) de John Carne. Dibuixos de William Henry Bartlett. Beirut i les muntanyes del Líban. Vol. II. Pàg. 9. <https://archive.org/stream/syriaholylandasi02carn#page/n17/mode/2up>
- Vista d'Alexandria. Vol. II. Pàg. 51. <https://archive.org/stream/syriaholylandasi02carn#page/n103/mode/2up>
- Istme de Suez i el mar Roig. - *A Visit to the Holy Land* (1852). Pàg. 257. https://archive.org/details/visittoholylan00pfei_0/page/n271/mode/2up?q=161

Retorn a Viena

- 1.- Basílica Vaticana i plaça de Sant Pere. Obra de Gianbattista Piranesi (ca. 1750). <https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/0/02/Piranesi-16005.jpg>
- 2.- Vista del Fòrum Romà amb els edificis més significatius. Dibuix de William Henry Bartlett. *Footsteps of our Lord and His Apostles* (1851). Pàg. 233. <https://babel.hathitrust.org/cgi/pt?id=mdp.39015073323795&view=1up&seq=326>
- 3.- Catedral de Siena (Gravat d'autor desconegut, mitjans segle XIX). https://quod.lib.umich.edu/h/hiaaic/x-lubke317/LUBKE317?auth=world;lasttype=boolean;lastview=reslist;resnum=43;size=50;sort=hiaaic_suwde;start=1;subview=detail;view=entry;rgn1=ic_all;q1=hiaaic
- 4.- Catedral de Florència. Giuseppe Zuffanelli. Les facciate del Duomo di Firenze dal 1298 al 1887 (1887). <https://archive.org/details/lefacciatedel00zuff/page/n31/mode/2up>

Làmina I.

- *Pictures from Sicily* (1853). Dibuixos de William Henry Bartlett. Catània i l'Etna al fons. Pàg. 91. <https://babel.hathitrust.org/cgi/pt?id=hvd.hn4xzd&view=1up&seq=130>
- Palerm. Pàg. 151. <https://babel.hathitrust.org/cgi/pt?id=hvd.hn4xzd&view=1up&seq=256>
- La badia de Nàpols i el volcà Vesuvi al fons. Dibuix del pintor suís Karl Girardet (1861). <https://www.ebay.it/item/Napoli-Capitale-Panorama-con-Vesuvio-Veduta-Pittoresca-Passepartout-1861-401515450200>

Publicació del llibre del viatge

- *Reise einer Wienerin in das heilige Land* (1844).
- 1.- Ida escrivint notes al desert. Frontispici. <https://winners-auctions.com/en/content/reise-einer-wienerin-das-heilige-land-including-color-lithograph-vienna-1844>

** Mapa de Terra Santa. Confeccionat pel propi autor.

CAPÍTOL IV. VIATGE A ISLÀNDIA I ESCANDINÀVIA

De Viena a Copenhaguen

- 1.- Retrat d'Ida Pfeiffer realitzat per Emilie Marie Schmäck (1844). Gabriele Gabriele. *Ida Pfeiffer. Eine Forschungsreisende des Biedermeier* (2004).
- 2.- Carruatge tirat per cavalls que feia el trajecte cap a l'estació del Nord de Viena (Bahnhof Wien Nord, ca. 1860). https://austria-forum.org/af/Wissenssammlungen/Historische_Bilder/Wiener_Omnibus
- 3.- Incomoditat en un omnibus. Dibuix del pintor i caricaturista francès Honoré Daumier. <https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/7/76/HDaumierOmnibus.JPG>
- 4.- Fotografia d'un carruatge de correus alemany amb deu seients (ca. 1850). Autor H. Nieting. <https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Gotthardpostkutsche.jpg>
5. Ferrocarril entre Nürenbert i Furth, inaugurat el 7 de desembre de 1835. https://coimages.sciencegroup.org.uk/images/237/319/large_1980_1032_0002_0001.jpg

Làmina I.

- Vista de Praga. Dibuix del pintor txec Vilém Kandler. https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/3/38/Ansicht_Prag_um_1850.jpg

- *Voyages de la Commission scientifique du Nord, en Scandinavie, en Laponie, au Spitzberg et aux Feröe pendant les Années 1838, 1839 i 1840, sur la Corvette La Recherche* (Atlas Historique I, 1852), de Joseph-Paul Gaimard.
Hamburg i el riu Elba abans de l'incendi. Pàg. 95.
<https://www.oldbookillustrations.com/illustrations/hamburg-before-fire/>
Port de Copenhaguen. Pàg. 31. <https://www.nasjonalmuseet.no/en/collection/object/NMK.2008.0127>

Làmina II.

- Plaça reial d'Amalienborg. Dibuix de l'escultor francès Louis August le Clerc (1766).
<https://www.riha-journal.org/articles/2011/2011-jan-mar/kragelund-abildgaard-and-schadow>
- *Voyages de la Commission scientifique du Nord, en Scandinavie, en Laponie, au Spitzberg et aux Feröe pendant les Années 1838, 1839 i 1840, sur la Corvette La Recherche* (Atlas Historique I, 1852), de Joseph-Paul Gaimard.
Palau de Frederiksberg. Pàg. 59. <https://www.oldbookillustrations.com/illustrations/frederiksborg-audience-house/>
- Copenhaguen des de Frederiksberg. *Visit to Iceland and the Scandinavian North* (London, 1852). Pàg. 50.
https://books.google.co.zm/books?id=kdQtAOAAIAAJ&pg=PA339&lr=&hl=ca&source=gbs_selected_pages&cad=2#v=onepage&q=f=false

Islàndia

- 1.- Mapa d'Islandia. Troil, M. de, Evêque de Linkoeping. *Lettres sur l'Islande*. Chez P. Fr. Didot le jeune (Paris, 1781). <http://mappingiceland.com/mapc/1731-66-1779-b16-b/>
<http://mappingiceland.com/map/erichsens-och-schonnings-charta-ofwer-island/>
- 2.- Interior d'una cabana amb el peix assecant-se a dins. *The Land of Thor* (1867), de John Ross Browne. Pàg. 536.
<https://archive.org/details/landofthorthe00browrich/page/536/mode/2up>
- 3.- Carrer principal de Reykjavík. *Voyage en Islande et au Groenland* (Atlas Historique I, 1838), de Joseph-Paul Gaimard. Pàg. 43. https://commons.wikimedia.org/wiki/Joseph_Paul_Gaimard#/media/File:Gaimard16.jpg
- 4.- Casa del governador. *The Land of Thor* (1867), de John Ross Browne. Pàg. 434.
<https://archive.org/details/landofthorthe00browrich/page/434/mode/2up>
- *Travels in the Island of Iceland during the summer of the year 1810* (1811), de George Steuart MacKenzie.
- 5.- Vestits islandesos. Pàg. 86.
https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/3/3a/Pg118_Icelandic_Costume.jpg
- *The Land of Thor* (1867), de John Ross Browne.
- 6.- Cavalls islandesos. Pàg. 442. <https://archive.org/details/landofthorthe00browrich/page/442/mode/2up>
- 7.- Sella de muntar per a dones. Pàg. 518. <https://archive.org/details/landofthorthe00browrich/page/518/mode/2up>
- 8-9-10.- Exemples d'islandesos afectats per lepra. Joseph-Paul Gaimard. *Voyage en Islande et au Groenland*. Atlas zoologique, médical et géographique (1838). Pàgs. 87, 89 i 97.
<https://www.e-rara.ch/zut/content/zoom/3501082> ; <https://www.e-rara.ch/zut/content/zoom/3501084>
<https://www.e-rara.ch/zut/content/zoom/3501092>
- 11.- Ànec eider (*Somateria mollissima*). Il·lustració feta pels germans Wilhelm i Magnus von Wright. *Svenska Fåglar Efter Naturen Och på Sten Ritade* (1924-1929).
[https://commons.m.wikimedia.org/wiki/File:Bird_illustration_from_Svenska_F%C3%A5glar_\(Swedish_Birds\)_by_the_von_Wright_brothers_from_rawpixel%27s_original_edition_of_the_publication_00173.jpg](https://commons.m.wikimedia.org/wiki/File:Bird_illustration_from_Svenska_F%C3%A5glar_(Swedish_Birds)_by_the_von_Wright_brothers_from_rawpixel%27s_original_edition_of_the_publication_00173.jpg)
- *Voyage en Islande et au Groenland* (Atlas Historique II, 1838), de Joseph-Paul Gaimard.
- 12.- Caverna de Surshellir (part interior). Pàg. 133.
<https://jcb.lunaimaging.com/luna/servlet/detail/JCB~1~1~501249~115901777:Int%C3%A9rieur-de-la-grotte-de-glac%C3%A0-S?qvq=w4s;what%2FScientific%2Bexpeditions%2B--%2BIceland&mi=139&trs=194>
- 13.- Caverna de Surshellir amb la llum exterior. Pàg. 129.
<https://jcb.lunaimaging.com/luna/servlet/detail/JCB~1~1~501247~115901779:Int%C3%A9rieur-de-la-Grotte-de-Surshell?qvq=w4s;what%2FScientific%2Bexpeditions%2B--%2BIceland&mi=137&trs=194>
- 14.- El cràter buit del gran *Geysir*. William Jackson Hooker. *Journal of a Tour in Iceland* (1811). Pàg. 122.
<https://wellcomecollection.org/works/qyz8m8de/items?canvas=503&langCode=eng&sierraId=b29328366-0>
- *Voyage en Islande et au Groenland* (Atlas Historique I, 1838), de Joseph-Paul Gaimard.
- 15.- Erupció del gran *Geysir* i del Strokkur. Pàg. 99.
<https://jcb.lunaimaging.com/luna/servlet/detail/JCB~1~1~501153~115901720:Eruption-du-grand-Geysir-et-du-Stro?qvq=w4s;what%2FScientific%2Bexpeditions%2B--%2BIceland&mi=43&trs=194>
- 16.- Travessa del riu amb barca i els cavalls nedant. Pàg. 113.
<https://jcb.lunaimaging.com/luna/servlet/detail/JCB~1~1~501160~115901713:Passage-du-Hvit%C3%A1,-pr%C3%A8s-A8s-Skalholt---I?qvq=w4s;what%2FScientific%2Bexpeditions%2B--%2BIceland&mi=50&trs=194>
- 17.- Mapa d'Islandia. Confeccionat pel propi autor

Làmina I.

- Casa de pescadors amb el peix assecant-se fora de la cabana. *Voyage en Islande et au Groenland* (Atlas Historique I, 1838), de Joseph-Paul Gaimard. Pàg. 27.
<https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/4/40/Gaimard09.jpg>
- Vista del port de Reykjavík des del mar. *The Story of Ida Pfeiffer* (1879), Anonymous. Pàg. 135.
<https://www.gutenberg.org/ebooks/18037>
- Ciutat de Reykjavík vista des de terra. *The Land of Thor* (1867), de John Ross Browne. Pàg. 432.
<https://archive.org/details/landofthorthe00browrich/page/432/mode/2up>

Làmina II.

- *Travels in the Island of Iceland during the summer of the year 1810* (1811), de George Steuart MacKenzie.
Entrada a Krýsuvík. Pàg. 112.
<https://archive.org/details/Travelsintheisla000253532v0MackReyk/page/n143/mode/2up>
Una muntanya sulfurosa. Pàg. 118.
[https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/0/0f/Pg154 Great jet of steam on the Sulphur Mountains.jpg](https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/0/0f/Pg154_Great_jet_of_steam_on_the_Sulphur_Mountains.jpg)
- Baixada per l'avenc d'Almannagjá. *Voyage en Islande et au Groenland* (Atlas Historique I, 1838), de Joseph-Paul Gaimard. Pàg. 77. https://commons.wikimedia.org/wiki/Category:Joseph_Paul_Gaimard#/media/File:Gaimard33.jpg

Làmina III.

- *The Land of Thor* (1867), de John Ross Browne.
Església de Thingvellir. Pàg. 476. <https://archive.org/details/landofthorthe00browrich/page/476/mode/2up>
- *Voyage en Islande et au Groenland* (Atlas Historique I, 1838), de Joseph-Paul Gaimard.
La vall de Thingvellir i el riu Öxará. Pàg. 72.
https://commons.wikimedia.org/wiki/Category:Joseph_Paul_Gaimard#/media/File:Gaimard31.jpg
Església de Skálholt. Pàg. 103.
<https://jcb.lunaimaging.com/luna/servlet/detail/JCB-1~1~501155~115901718:Eglise-de-Skalholt--Islande--?qvq=w4s:/what%2FScientific%2Bexpeditions%2B--%2BIceland&mi=45&trs=194>

Làmina IV.

- Cavalcant en direcció al volcà Hekla. *Visit to Iceland and the Scandinavian North* (1838), d'Ida Pfeiffer. Pàg. 163. <https://archive.org/details/visittoicelandsc00pfeirich/page/164/mode/2up>
- *Voyage en Islande et au Groenland* (Atlas Historique I, 1838), de Joseph-Paul Gaimard.
Cabanes a Salsund. Pàg. 117.
<https://jcb.lunaimaging.com/luna/servlet/detail/JCB-1~1~501162~115901711:Baer-de-Selsund,-pr%C3%A8s-le-mont-K%C3%A9A9kla?qvq=w4s:/what%2FScientific%2Bexpeditions%2B--%2BIceland&mi=52&trs=194>
Pobladors de l'interior es reuneixen per una fira. Pàg. 40.
https://commons.wikimedia.org/wiki/Joseph_Paul_Gaimard#/media/File:Gaimard15.jpg

Escandinàvia i tornada a Viena

- *The Land of Thor* (1867), de John Ross Browne.
  - 1.- El carriol noruec. Pàg. 330. <https://archive.org/details/landofthorthe00browrich/page/330/mode/2up>
  - 2.- Paisatge noruec. Pàg. 369. <https://archive.org/details/landofthorthe00browrich/page/368/mode/2up>
  - 3.- Ida viatjant sola amb un guia. Helena Stökl. *Die Weltfahrten der österreichischen Reisenden Ida Pfeiffer* (1920).
- *The Land of Thor* (1867), de John Ross Browne.
  - 4.- Estació de postes. Pàg. 312. <https://archive.org/details/landofthorthe00browrich/page/312/mode/2up>
  - *Voyages de la Commission scientifique du Nord, en Scandinavie, en Laponie, au Spitzberg et aux Feröe pendant les Années 1838, 1839 i 1840, sur la Corvette La Recherche* (Atlas Historique II, 1852), de Joseph-Paul Gaimard.
    - 5.- Rescloses de Trollhättan vistes des de la part baixa. Pàg. 61.
https://archive.org/details/FOLSC948_2NOR/page/n59/mode/2up
    - 6.- Les rescloses de Trollhättan vistes des de dalt. Pàg. 59.
https://archive.org/details/FOLSC948_2NOR/page/n57/mode/2up
    7. Mapa de la ruta del canal de Götha, des de Göteborg fins Estocolm. Confeccionat pel propi autor.
    - *Voyages de la Commission scientifique du Nord, en Scandinavie, en Laponie, au Spitzberg et aux Feröe pendant les Années 1838, 1839 i 1840, sur la Corvette La Recherche* (Atlas Historique II, 1852), de Joseph-Paul Gaimard.
    - 8.- Mausoleu del rei Gustav Vasa i les seves dues dones. Pàg. 107.
https://archive.org/details/FOLSC948_2NOR/page/n105/mode/2up
    9. Mina de Dannemora amb la gran obertura. Pàg. 111.
https://archive.org/details/FOLSC948_2NOR/page/n109/mode/2up
    10. Mina de Dannemora amb el cubell per remuntar miners i material excavat. Pàg. 113.
https://archive.org/details/FOLSC948_2NOR/page/n111/mode/2up

Làmina I.

- Port de Christiania. *The Land of Thor* (1867), de John Ross Browne. Pàg. 303.
<https://archive.org/details/landofthorthe00browrich/page/302/mode/2up>
- *Voyages de la Commission scientifique du Nord, en Scandinavie, en Laponie, au Spitzberg et aux Feröe pendant les Années 1838, 1839 i 1840, sur la Corvette La Recherche* (Atlas Historique II, 1852), de Joseph-Paul Gaimard.
  - Vista de Göteborg. Pàg. 57. <https://www.nasjonalmuseet.no/samlingen/objekt/NMK.2008.0295>
  - Rescloses del canal a Karlsborg. Gravat d'autor desconegut (ca. 1865).
https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/f/fa/Karlsborg_Ovre_slussen.jpg

Làmina II.

- *Voyages de la Commission scientifique du Nord, en Scandinavie, en Laponie, au Spitzberg et aux Feröe pendant les Années 1838, 1839 i 1840, sur la Corvette La Recherche* (Atlas Historique II, 1852), de Joseph-Paul Gaimard.
  - Estocolm des del llac Mälaren (Església de Riddarholms). Pàg. 69.
https://archive.org/details/FOLSC948_2NOR/page/n67/mode/2up
  - Església de Riddarholms i bust del rei Gustav Vasa. Pàg. 77.
https://archive.org/details/FOLSC948_2NOR/page/n75/mode/2up
  - Palau Reial d'Estocolm. Pàg. 85. https://archive.org/details/FOLSC948_2NOR/page/n83/mode/2up

Làmina V.

- *Voyages de la Commission scientifique du Nord, en Scandinavie, en Laponie, au Spitzberg et aux Feröe pendant les Années 1838, 1839 i 1840, sur la Corvette La Recherche* (Atlas Historique II, 1852), de Joseph-Paul Gaimard.
Catedral d'Uppsala. Pàg. 105. https://archive.org/details/FOLSC948_2NOR/page/n103/mode/2up
- Porta de Brandenburg. Dibuix de Karl Loeillot (ca. 1850).
https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/4/46/Berlin_Brandenburger_Tor_c1850.jpg
- Berlin, a vista d'ocell, amb l'avinguda Unter den Linden en primer terme. Gravat de G. Heisinger (1850).
<https://commons.wikimedia.org/wiki/File:BerlinVogelschau1850.jpg>

**** Mapa d'Islàndia. Confeccionat pel propi autor.**

Publicació del llibre de viatge

CAPÍTOL V. PRIMER VIATGE AL VOLTANT DEL MÓN

De Viena a Brasil

- *Round the World* (1868). David Murray Smith.
  - 1.- Castell de Dover davant dels penya-segats. Pàg. 11.
<https://archive.org/details/roundworldastor00smitgoog/page/n23/mode/2up>
  - 2.- Far d'Eddiston. Pàg. 12. <https://archive.org/details/roundworldastor00smitgoog/page/n23/mode/2up>
- 3.- Atac a la selva. Émilie Delaunay du Dézen. *Voyage autour du monde de Mme Ida Pfeiffer* (1885). Pàg. 44.
<https://gallica.bnf.fr/ark:/12148/bpt6k6544120v/f54.item.texteImage>
- 4.- Para-sol trencat d'Ida Pfeiffer. Eisl, Christine. TMM / Ida Pfeiffer. Editorial Design (Viena). Pàg. 134.
- *Voyage autour du monde de Mme Ida Pfeiffer* (1885). Émilie Delaunay du Dézen.
  - 5.- Cabana amb els indis Puris. Émilie. Pàg. 55.
<https://gallica.bnf.fr/ark:/12148/bpt6k6544120v/f65.item.texteImage>
  - 6.- Invasió de les formigues. Anonymous. *The Story of Ida Pfeiffer and Her Travels in Many Lands* (1879). Pàg. 32.
<https://www.gutenberg.org/ebooks/18037>
<https://www.christineeisl.com/editorial-design/tmm-ida-pfeiffer/>
  - 7.- Soldats brasilers. Émilie Delaunay du Dézen. *Voyage autour du monde de Mme Ida Pfeiffer* (1885). Pàg. 39.
<https://gallica.bnf.fr/ark:/12148/bpt6k6544120v/f49.item.texteImage>

Làmina I.

- Vista de Rio de Janeiro. Amélie Chevalier. *Les voyageuses au XIX siècle* (1889). Pàg. 77
<https://gallica.bnf.fr/ark:/12148/bpt6k6543088s/f87.item.texteImage>
- Rúa da Glòria, a Rio de Janeiro. *Voyages autour du monde abrégés par J. Belin de Launey* (1878). Pàg. 17.
- La selva en foc. David Murray Smith. *Round the World* (1868). Pàg. 35.
<https://archive.org/details/roundworldastor00smitgoog/page/n47/mode/2up>

Cap Horn, Valparaíso i Tahítí

- 1.- El John Renwick sorprès per una turmenta. Émilie Delaunay du Dézen. *Voyage autour du monde de Mme Ida Pfeiffer* (1885). Pàg. 59. <https://gallica.bnf.fr/ark:/12148/bpt6k6544120v/f69.item.texteImage>
- 2.- Palau Reial de la Reina Pomare IV. *The Archipelago of Tahiti, Memories of Pacific* (1872-1874).
<https://www.gettyimages.es/detail/ilustraci%C3%B3n/palace-of-queen-pomare-iv-and-palace-of-governor-gr%C3%A1fico-de-stock/766363967>

Làmina I.

- Cap Horn. Anonymous. *The Story of Ida Pfeiffer* (1879). Pàg. 51. <https://www.gutenberg.org/ebooks/18037>
- Vista de Valparaíso. Émilie Delaunay du Dézen. *Voyage autour du monde de Mme Ida Pfeiffer* (1885). Pàg. 61.
<https://gallica.bnf.fr/ark:/12148/bpt6k6544120v/f71.item.texteImage>
- Escena de Tahítí. Anonymous. *The Story of Ida Pfeiffer* (1879). Pàg. 57. <https://www.gutenberg.org/ebooks/18037>

Làmina II.

- Ball amb la reina Pomare. Émilie Delaunay du Dézen. *Voyage autour du monde de Mme Ida Pfeiffer* (1885). Pàg. 70. <https://gallica.bnf.fr/ark:/12148/bpt6k6544120v/f80.item.texteImage>
- Tocant el piano a la Cort de la Reina Pomare. *Journal des Voyages et des aventures de terre et de mer* (8 de desembre 1880). Pàg. 178. <https://gallica.bnf.fr/ark:/12148/bpt6k6859380c/f1.item>

Xina

- *Voyage autour du monde de Mme Ida Pfeiffer* (1885). Émilie Delaunay du Dézen.
  - 1.- Moviment al carrer. Pàg. 97. <https://gallica.bnf.fr/ark:/12148/bpt6k6544120v/f107.item.texteImage>
  - 2.- Peu de lotus. *Popular Science Monthly*. Fashion and deformity. Vol. XVII (pàg. 737) i Vol. XXIV (pàg. 647). Octubre de 1880 i març de 1884. <https://archive.org/details/popularsciencemo24newy/page/646/mode/2up>
https://commons.wikimedia.org/wiki/File:PSM_V17_D757_Comparisons_of_normal_and_bound_chinese_foot.jpg
  - 3.- Sabates de lotus xineses. Eisl, Christine. TMM / Ida Pfeiffer. Editorial Design (Viena). Pàg. 145.
<https://christineeisl.com/editorial-design/tmm-ida-pfeiffer/>
  - 4.- Fumador d'opi. Émilie Delaunay du Dézen. *Voyage autour du monde de Mme Ida Pfeiffer* (1885). Pàg. 93.
<https://gallica.bnf.fr/ark:/12148/bpt6k6544120v/f103.item.texteImage>
- 5.- Mapa de Hong Kong, Macau i Canton. Confeccionat pel propi autor.

Làmina I.

- Vista del port de Hong Kong. Anonymous. *The Story of Ida Pfeiffer* (1879). Pàg. 64.
<https://www.gutenberg.org/ebooks/18037>
- Port Canton. Émilie Delaunay du Dézen. *Voyage autour du monde de Mme Ida Pfeiffer* (1885). Pàg. 78.
<https://gallica.bnf.fr/ark:/12148/bpt6k6544120v/f88.item.texteImage>
- Vaixell de les flors a Canton. *Voyages autour du monde abrégés par J. Belin de Launey* (1878). Pàg. 71.

Singapur i Ceilan

- 1.- Serp a Singapur. Émilie Delaunay du Dézen. *Voyage autour du monde de Mme Ida Pfeiffer* (1885). Pàg. 114.
<https://gallica.bnf.fr/ark:/12148/bpt6k6544120v/f124.item.texteImage>

Làmina I.

- Port de Singapur. Amélie Chevalier. *Les voyageuses au XIXe siècle* (1889). Pàg. 85.
<https://gallica.bnf.fr/ark:/12148/bpt6k6543088s/f95.item.texteImage>
- Vista de les grans mansions europees des de l'estret de Singapur. Frank Marryat. *Borneo and The Indian Archipelago* (1848). <https://archive.org/details/borneoindianarch00marrich/page/n133/mode/2up>
- Kandy. *Le Tour du Monde. Voyages d'Ida Pfeiffer. Relations posthumes* (segon semestre, 1861). Pàg. 293.
https://fr.wikisource.org/wiki/Voyages_d%20Ida_Pfeiffer,_relations_posthumes/01#/media/Fichier:Le_Tour_du_monde-04-p293.jpg

Índia

- 1.- Embarcació nativa a Madrás. *The story of Ida Pfeiffer and her travels in many lands* (1879). Pàg. 89
<https://www.gutenberg.org/ebooks/18037>

- 2.- Faquir. David Murray Smith. *Round the World* (1868). Pàg. 134.
<https://archive.org/details/roundworldastor00smitgoog/page/n143/mode/2up>
- *Voyage autour du monde de Mme Ida Pfeiffer* (1885). Émilie Delaunay du Dézen.
- 3.- Malabaristes. Pàg. 190. <https://gallica.bnf.fr/ark:/12148/bpt6k6544120v/f200.item.texteImage>
- 4.- Pfeiffer en un caravanserrall hindú. Pàg. 201.
<https://gallica.bnf.fr/ark:/12148/bpt6k6544120v/f211.item.texteImage>

- 5.- Cremació d'una sutti. David Murray Smith. *Round the World* (1868). Pàg. 179.
<https://archive.org/details/roundworldastor00smitgoog/page/n159/mode/2up>

- *Voyage autour du monde de Mme Ida Pfeiffer* (1885). Émilie Delaunay du Dézen.
- 6.- Amb el rei d'Indore. Pàg. 229. <https://gallica.bnf.fr/ark:/12148/bpt6k6544120v/f239.item.texteImage>
- 7.- Cacera de tigres (I). Frontispici. <https://gallica.bnf.fr/ark:/12148/bpt6k6544120v/f14.item.texteImage>

Làmina I.

- Els molles de Benarès. *Le Tour du Monde. Voyages d'Ida Pfeiffer* (segon semestre, 1861). Pàg. 297.
https://fr.wikisource.org/wiki/Voyages_d%20Ida_Pfeiffer,_relations_posthumes/01#/media/Fichier:Le_Tour_du_monde-04-p297.jpg
- Taj Mahal. *A Women's Journey Round the World* (1852). Pàg. 179.
<https://archive.org/details/womansjourneyrou00pfeirch/page/n213/mode/2up>
- La ciutat de Delhi l'any 1857. *The Illustrated London News* (8 de gener de 1858).
<https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/d/dc/Delhi-lond-illust-1858.jpg>

Làmina II.

- Cases de Kota. Émilie Delaunay du Dézen. *Voyage autour du monde de Mme Ida Pfeiffer* (1885). Pàg. 215.
<https://gallica.bnf.fr/ark:/12148/bpt6k6544120v/f225.item.texteImage>
- *Round the World* (1868). David Murray Smith.
  - Temple d'Elora. Pàg. 159. <https://archive.org/details/roundworldastor00smitgoog/page/n169/mode/2up>
  - Temple d'Elefanta. Pàg. 167. <https://archive.org/details/roundworldastor00smitgoog/page/n177/mode/2up>

Messopotàmia i Pèrsia

- 1.- Ida portant un isar. Émilie Delaunay du Dézen. *Voyage autour du monde de Mme Ida Pfeiffer* (1885). Pàg. 273.
<https://gallica.bnf.fr/ark:/12148/bpt6k6544120v/f283.item.texteImage>
- 2.- Caravanserrall. Amélie Chevalier. *Les voyageuses au XIXe siècle* (1889). Pàg. 93.
<https://gallica.bnf.fr/ark:/12148/bpt6k6543088s/f103.item.texteImage>
- 3.- Treballadors caldeus a Khorsabad. *Voyages autour du monde abrégés par J. Belin de Launey* (1878). Pàg. 135
- *Voyage autour du monde de Mme Ida Pfeiffer* (1885). Émilie Delaunay du Dézen.
- 4.- Atac de lladres. Pàg. 314. <https://gallica.bnf.fr/ark:/12148/bpt6k6544120v/f324.item.texteImage>
- 5.- Persa oferint aigua i pa. Pàg. 328. <https://gallica.bnf.fr/ark:/12148/bpt6k6544120v/f338.item.texteImage>
- 6.- Ida i el vicerei de Tauris. Pàg. 342. <https://gallica.bnf.fr/ark:/12148/bpt6k6544120v/f352.item.texteImage>

Làmina I.

- Pont sobre el riu Tigris i embarcacions a Bagdad. *The Thrones and palaces of Babylon and Nineveh* (1887). John P. Newman (pàg. 187). <https://archive.org/details/thronespalaces00newm/page/186/mode/2up>
- Vista de Mossul. *Voyages autour du monde abrégés par J. Belin de Launey* (1878). Pàg. 131.
- Tabriz. *A Women's Journey Round the World* (1852). Pàg. 291.
<https://archive.org/details/womansjourneyrou00pfeirch/page/n331/mode/2up>

Rússia asiàtica i retorn a Viena

- 1.- Mont Ararat. *Voyages autour du monde abrégés par J. Belin de Launey* (1878). Pàg. 155.
- 2.- Tipus circassians. Émilie Delaunay du Dézen. *Voyage autour du monde de Mme Ida Pfeiffer* (1885). Pàg. 365.
<https://gallica.bnf.fr/ark:/12148/bpt6k6544120v/f375.item.texteImage>
3. Mapa de Mesopotàmia, Kurdistan, Pèrsia, Azerbaïjan i el Caucas. Confeccionat pel propi autor.

Làmina I.

- *Voyage autour du monde de Mme Ida Pfeiffer* (1885). Émilie Delaunay du Dézen.
  - Vista de Tiflis. Pàg. 362. <https://gallica.bnf.fr/ark:/12148/bpt6k6544120v/f372.item.texteImage>
  - Promontori de Kertx. Pàg. 374. <https://gallica.bnf.fr/ark:/12148/bpt6k6544120v/f384.item.texteImage>
- Vista de Constantinoble. *A women's Journey Round the World* (1852). Pàg. 385.
<https://gallica.bnf.fr/ark:/12148/bpt6k6544120v/f395.item.texteImage>

Làmina II.

- Orador durant la Revolució de Març a Viena (13 de març de 1848). <https://www.alamy.es/foto-eventos-revoluciones-1848-1849-austria-revolucion-de-marzo-orador-frente-al-edificio-estates-viena-13-3-1848-grabado-en-madera-siglo-19-revolucionarios-gente-imperio-austriaco-historico-historico-19800600.html>
- Guàrdia Nacional a Viena durant la Revolució de Març (14 de març de 1848). <https://www.alamy.es/foto-eventos-revoluciones-1848-1849-austria-revolucion-de-marzo-guardia-nacional-de-viena-14-3-1848-grabado-en-madera-siglo-19-revolucionarios-milita-imperio-austriaco-historico-historico-gente-19800606.html>
- Lluita a Jägerzeile, un suburbi de Viena (8 d'octubre de 1848) <https://www.istockphoto.com/es/vector/la-lucha-en-el-j%C3%A4gerzeile-en-viena-el-28-de-octubre-de-1848-gm940923402-257190156>

**** Mapa del primer viatge al voltant del món. Confeció del propi autor**

CAPÍTOL VI. PERÍODE ENTRE VIATGES I (novembre de 1848 a març de 1851)

- 1.- *The Crystal Palace in Hyde Park for Grand International Exhibition of 1851*.
https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/a/a8/The_Crystal_Palace_in_Hyde_Park_for_Grand_International_Exhibition_of_1851.jpg
- 2.- Interior de Crystal Palace. https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/e/eb/Crystal_Palace_interior.jpg
- 3.- Façanes de l'entrada sud del *British Museum* l'any 1849.
https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/7/75/The_British_Museum%2B_the_entrance_facade_as_built_Engraving_Wellcome_V0013532.jpg
4. Després d'una venda entomològica. Dibuix d'Edward Armitage (1878).
https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/1/10/Armitage_entomological_sale.jpg

Làmina I.

- Circulació intensa a Strand Street (ca. 1860). <https://theibtaurisblog.com/2015/04/07/dastardly-deeds-the-most-infamous-victorian-establishments-on-the-strand/>
- Vista aèria de Londres durant la dècada de 1850 a càrrec del pintor francès A. Appert.
<https://pictures.abebooks.com/DCRB/21465493934.jpg>
- Gravat de la catedral de Saint Paul. *Tallis's illustrated London* (1851).
<https://archive.org/details/tallissillustrat01gaspuoft/page/n31/mode/2up>

Publicació de les traduccions del llibre del segon viatge

- 1.- Nota escrita per Ida sobre les distancies recorregudes durant el seu primer viatge al voltant del món. Gabriele Habinger. *Ida Pfeiffer. Eine Forschungreise des Biedermeier* (2008). Pàg. 58.
- 2.- Distància dels viatges per aigua i per terra. *Voyage d'une femme autour du monde* (1859). Pàg. VII.
<https://gallica.bnf.fr/ark:/12148/bpt6k5829211r/f14.item.texteImage>
- 3.- Portada de *Reis Eener Vrouw rondom de wereld* (1852).
https://books.google.es/books?id=qTYNAQAAIAAJ&printsec=frontcover&hl=ca&source=gbs_ge_summary_r&cad=0#v=onepage&q&f=false

CAPÍTOL VII. SEGON VIATGE AL VOLTANT DEL MÓN

De Londres a Ciutat del Cap i Singapur

Borneo

- 1.- *Gryllotalpa fulvipes*. <https://singapore.biodiversity.online/species/A-Arth-Hexa-Orthoptera-000089?imageId=0>
- 2.- Poblat daiak. *Le Tour du Monde. Voyages par l'île de Borneo, 1847-1852*. (Paris, 1862, 1er semestre). Pàg. 129.
<https://gallica.bnf.fr/ark:/12148/bpt6k34380v/f132.image>
- 3.- Interior d'una cabana daiak. *Le Tour du Monde. Voyage le long des fleuves Luppar et Kapouas, 1852*. (Paris, 1862, 1er semestre). Pàg. 152. <https://gallica.bnf.fr/ark:/12148/bpt6k34380v/f155.image>
- *Borneo and the Indian Archipelago* (1848). Frank S. Marryat.
- 4.- Cap daiak. Pàg. 13. <https://archive.org/details/borneoindianarch00marrich/page/n37/mode/2up>
- 5.- Dentadures dels daiak. Pàg. 79. <https://archive.org/details/borneoindianarch00marrich/page/n111/mode/2up>

- 6.- Un rajà daiak. *Meine zweite Weltreise*, vol. I (1856). Frontispici.
<https://babel.hathitrust.org/cgi/pt?id=wu.89007524630&view=1up&seq=6>
- 7.- Un guerrer daiak. *Le Tour du Monde* (segon semestre, 1861). Dibuix de Gustave Boulanger. Pàg. 301.
https://fr.wikisource.org/wiki/Voyages_d%20%99Ida_Pfeiffer,_relations_posthumes/01#/media/Fichier:Le_Tour_du_monde-04-p301.jpg
- 8.- Un pont alçat de bambú a Borneo. *Le Tour du Monde. Voyage le long des fleuves Luppar et Kapouas, 1852.* (Paris, 1862, 1er semestre). Pàg. 160.
https://fr.wikisource.org/wiki/Voyage_dans_l%20%99C3%A9le_de_Borneo/05#/media/Fichier:Le_Tour_du_monde-05-p160.jpg
- 9.- Ida creuant un pont de bambú. *Meine zweite Weltreise*, vol. II (1856). Frontispici.
<https://babel.hathitrust.org/cgi/pt?id=wu.89007524689&view=1up&seq=6>
10. Mapa de Borneo. Confeccionat pel propi autor.

Làmina I.

- Ciutat del Cap. *Le Tour du Monde* (segon semestre, 1861). Pàg. 296.
https://fr.wikisource.org/wiki/Voyages_d%20%99Ida_Pfeiffer,_relations_posthumes/01#/media/Fichier:Le_Tour_du_monde-04-p296.jpg
- Estret de la Sonda. Charles Meredith van de Velde. *Gezichten uit Néerland Indië* (1845). Làmina II.
- Vista de Kuching. *The Illustrated London News. Views in Borneo*. Vol. XLV (London, November 26, 1864). Pàg. 545. <https://archive.org/details/illustratedlondov45lond/page/544/mode/2up>

Làmina II.

- Casa del Governador de Sarawak. *The Illustrated London News. Views in Borneo*. Vol. XLV (London, November 26, 1864). Pàg. 545. <https://archive.org/details/illustratedlondov45lond/page/544/mode/2up>
  - *Gezichten uit Néerland Indië* (1845). Charles Meredith van de Velde.
- Riu Pontianak. Làmina XLIII.
- Passeig pel riu Sambas. Làmina XLIV.

Illes de Java i Sumatra

- *Gezichten uit Néerland Indië* (1845). Charles Meredith van de Velde.
  - 1.- Casa d'europeus a Padang. Làmina XLIX.
  - 2.- Cases indígenes a Sumatra. Alfred Russel Wallace. *The Malay Archipelago* (1896). Pàg. 96
<https://www.biodiversitylibrary.org/item/98115#page/126/mode/1up>
  - *Les exploratrices au XIXe siècle* (1891). Charles Simond.
  - 3.- Pont a Sumatra. Pàg. 43.
  - 4.- Bataks antropòfags. Pàg. 47.
  - 5.- Pfeiffer confrontant-se als batak. Helena Stökl. *Die Weltfahrten der österreichischen Reisenden Ida Pfeiffer* (1920). Pàg. 140.
  - Espècies de peixos:
  - 6.- *Homaloptera gymnogaster*.
https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/f/f2/Homaloptera_gymnogaster_Bleeker.jpg
  - 7.- *Puntius oligolepis*. https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/c/c0/Puntius_oligolepis_Bleeker.jpg
  - 8.- *Nemacheilus sp*. <https://www.wikiwand.com/en/Nemacheilus>
9. Mapa de Sumatra. Confeccionat pel propi autor

Làmina I.

- Batàvia, la part antiga. *Voyages autour du monde abrégés par J. Belin de Launey* (1878). Pàg. 184
  - *Gezichten uit Néerland Indië* (1845). Charles Meredith van de Velde.
- Vall de Dano. Làmina XIV.
- Entrada a Padang. Làmina XLVIII.

Illes de Java, Banda, Moluques i Cèlebes (Sulawesi)

- 1.- Vista de Borobudur. Dibuix de Frans Carel Wilsen Vista de Borobodur. Frans Carel Wilsen (1873-1874).
<http://www.sothebys.com/fr/auctions/ecatalogue/lot.14.html/2009/travel-atlases-maps-and-natural-history-l09774>
- 2.- Mapa de Java. Confeccionat pel propi autor.
- 3.- Alfur amagat darrera un arbre (1880). <https://www.ebay.nl/itm/Antique-print-Alfur-man-Alfoeren-Dodinga-Molukken-1880-/282428242378>
- 4.- Camí de Tondano a Manado. Charles Meredith van de Velde. *Gezichten uit Néerland Indië* (1845). Làmina XL.
- 5.- Mapa de Banda, Cèlebes i Moluques. Confeccionat pel propi autor.
- 6.- Mygale javanensis. <https://www.biodiversitylibrary.org/item/113944#page/137/mode/1up>
- 7.- *Odontomachus saevissimus*.
https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/9/9a/Odontomachus_turneri_casent0172405_profile_1.jpg
- Espècies de coleòpters:
- 8.- *Dilochrosis flammula*.
http://virtualcollections.naturalsciences.be/virtual-collections/entomology/coleoptera/cetoniidae/cetoniinae/dilochrosis-flammula-blanchard-1853/dilochrosis-flammula-13534zs47.jpg/image_view fullscreen
- 9.- *Sternoplus schaumii*. http://www.coleoptera-atlas.com/IMG/jpg/ste_schaumii_sm02-2.jpg

- 10.- *Sphingonotus mirabilis*. <https://www.flickr.com/photos/coleoptera-us/3424767792v>
  - 11.- *Tmesisternus oblongus*. https://en.wikipedia.org/wiki/Tmesisternus_oblongus
  - 12.- *Pascoea idae*. <http://silviasbeetles.de/wp-content/uploads/2019/06/250.jpg>
https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/3/3a/Pascoea_idae_%2837580014064%29.jpg
- Espècies de mol·luscs:
- 13.- *Vitrina celebensis*.
<https://www.biodiversitylibrary.org/item/41363#page/203/mode/1up>
  - 14.- *Vitrina idae*.
<https://www.biodiversitylibrary.org/item/41363#page/203/mode/1up>
  - 15.- *Ceratopoma idae*. <https://www.biolib.cz/en/taxonimage/id242875/?taxonid=895742>
<https://www.biolib.cz/en/taxonimage/id242879/?taxonid=895742>
- *The Malay Archipelago* (1872). Alfred Russel Wallace.
- 16.- Coleòpters de Borneo. Pàg. 27. <https://www.biodiversitylibrary.org/item/98115#page/57/mode/1up>
  - 17.- Coleòpters de les Moluques. Pàg. 306. <https://www.biodiversitylibrary.org/item/98115#page/342/mode/1up>

Làmina I.

- *Gezigt en Neêerland Indië* (1845). Charles Meredith van de Velde.
 Port de Banda Neira. Làmina XXVI.
- Port de Ternate. Làmina XXXIV.
- Festa a Ternate. Làmina XXXV.

Làmina II.

- *Gezigt en Neêerland Indië* (1845). Charles Meredith van de Velde.
 Poble i llac de Tondano. Làmina XXXIX.
- Barri malai de Macassar. Làmina XLII.
- Port de Batàvia. Làmina III.

Estats Units (Califòrnia)

- 1.- Incendi a San Francisco 1851. *Geographicus*. Rare Antique Maps.
<https://www.geographicus.com/P/AntiqueMap/SanFranciscoFireJune22-justhuirot-1851>
- *Voyages autour du monde abrégés par J. Belin de Launey* (1878).
- 2.- Port de San Francisco. Pàg. 234.
- 3.- Rentat de la sorra del fons d'un riu. Pàg. 238.
- 4.- Vaixell a vapor Golden Gate. F.C van Oosten. *Dampfer. Erobern die Meere*. (1972). Pàg. 58

Perú, Ecuador i Panamà

- 1.- Una dama de Lima. *Meine zweite Weltreise*, vol. III (1856). Frontispici.
<https://archive.org/details/meinezweiteweltr341pfei/page/n5/mode/2up>
- 2.- Caputxa que Ida portà durant la travessa pel Chimborazo. Eisl, Christine. TMM / Ida Pfeiffer. Editorial Design (Viena). Pàg. 145. <https://www.christineeisl.com/editorial-design/tmm-ida-pfeiffer/>

Làmina I.

- El volcà Cotopaxi. <https://www.alamy.es/foto-volcan-cotopaxi-en-ecuador-durante-la-decada-de-1890-vintage-grabado-ilustracion-grabado-antiguo-del-volcan-cotopaxi-84427844.html>
- Chimborazo. *Voyages autour du monde abrégés par J. Belin de Launey* (1878). Pàg. 250.
- Aspinwall. Charles Simond. *Les exploratrices au XIX siècle* (1891). Pàg. 51.

Estats Units, Canadà i illes Açores

- 1.- Càrrega de mercaderies a Nova Orleans. <https://www.alamy.com/new-orleans-the-levee-area-about-1850-image265087137.html>
- 2.- Venda d'esclaus. James Silk Buckingham. *The Slave States of America*. Vol. I (1842).
<https://www.wwno.org/post/sighting-sites-new-orleans-slave-trade>
- 3.- Sala de Conferències del *Barnum's Museum*.
https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/a/a9/Lecture_Room_%28theatre%29_of_Barnum%27s_American_Museum%2C_New_York_City_-_jpg_version.jpg
- 4.- Warren Mastodon. <https://www.amnh.org/exhibitions/permanent/advanced-mammals/warren-mastodon>
- 5.- Mapa dels Estats Units. Confeccionat pel propi autor.

Làmina I.

- St Charles Hotel de Nova Orleans. <https://www.latinamericanstudies.org/united-states/St-Charles-Hotel.jpg>
- Catedral de Saint Louis a la Place d'Armes de Nova Orleans (1847-1849).
https://www.hnoc.org/vcs/property_info.php?lot=90000_cath
- Vista de Saint Louis i el riu Mississipí. *Die Gartenlaube* de Leipzig (gener de 1854). Nr 1. S. 12 . Pàg. 10.
<https://opacplus.bsb-muenchen.de/Vta2/bsb10498386/bsb:3240982>

Làmina II.

- Les Cataractes del Niàgara. *Voyages autour du monde abrégés par J. Belin de Launey* (1878). Pàg. 272.
- Quebec des del riu Sant Llorens. Nathaniel Parker Willis. *American Scenery*. Vol. I (1842). Làmina 10.
<http://www.gutenberg.org/files/47690/47690-h/47690-h.htm#img10>

- Broadway Street (1850). <http://visualizingnyc.org/broadway-and-ann/over-time/1850s-2/>

Làmina III.

- Wall Street (1852). <https://alliruk.livejournal.com/438236.html>
- State Street de Boston. Nathaniel Parker Willis. *American Scenery*. Vol. I (1842). Pàgina 42. [https://archive.org/details/americanscenery01will/page/42\(mode/2up](https://archive.org/details/americanscenery01will/page/42(mode/2up)
- Universitat de Harvard a Cambridge (1850). <https://www.ebay.com/itm/HARVARD-UNIVERSITY-1850-Cartouche-Engraving-CAMBRIDGE-for-Grads-/264342587873>

** Mapa del segon viatge al voltant del món. Confecció del propi autor.

CAPÍTOL VIII. PERÍODE ENTRE VIATGES II (juny de 1855 a maig de 1856)

- 1.- Llibre Batak. *Ida Pfeiffer. Eine Forschungsreisende des Biedermeier* (2004). Pàg. 155. Gabriele Habinger.
  - 2.- Caricatura d'Ida Pfeiffer. *Wiener Telegraph* (15 de setembre de 1855). Pàg. 53. <https://www.diva-portal.org/smash/get/diva2:443313/FULLTEXT01.pdf>
  - 3.- El *Tunggal panaluan* que va portar Ida (vista frontal). Eisl, Christine. TMM / Ida Pfeiffer. Editorial Design (Viena). Pàg. 142. <https://www.christineeisl.com/editorial-design/tmm-ida-pfeiffer/>
  - 4.- El *Tunggal panaluan* que va portar Ida (vista lateral). Christa Riedl-Dorn. *Die Entdeckung der Welt Die Welt der Entdeckungen* (2002). Pàg. 273.
  - 5.- Exemple de *Tunggal panaluan* amb cabell i turbant. <https://www.sothbys.com/en/auctions/ecatalogue/2015/african-oceanic-n09347/lot.81.html>
  - 6.- Bossa batak. Gabriele Habinger. *Eine Wiener Biedermeierdame erobert die Welt* (2014). Pàg. 101.
  - *Ida Pfeiffer. Eine Forschungsreisende des Biedermeier* (2004). Gabriele Habinger.
    7. Dues pàgines d'un llibre xinès. Làmina pàg. XV.
    8. Passaport d'Ida Pfeiffer. Làmina pàg. III.
  9. Tauleta d'argila. Eisl, Christine. TMM / Ida Pfeiffer. Editorial Design (Viena). Pàg. 138. <https://www.christineeisl.com/editorial-design/tmm-ida-pfeiffer/>
  - 10.- Tros de tela basta de Tahítí. Gabriele Habinger. *Eine Forschungsreisende des Biedermeier* (2004).
- Làmina pàg. XII.
- *Die Weltreisende Ida Pfeiffer. 100 Jahre Musealverein Waidhofen* (2005). Walter Leichtfried.
    - 11.- Bossa d'indis nord-americans. Pàg. 110.
    - 12.- Paleta d'un rem ceremonial. Pàg. 110. <https://docplayer.org/82711203-100-jahre-musealverein-waidhofen-ybbs.html>
  - *Ida Pfeiffer. Eine Forschungsreisende des Biedermeier* (2004). Gabriele Habinger.
    - 13-14.- Llances i fletxes d'origens diversos. Làmina pàg. XIX.
  - 15.- Retrat d'Ida Pfeiffer. Litografia d'Adolph Dauthage (1855). https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/f/f4/Isa_Pfeiffer_Litho_%28cropped%29.jpg
  - 16.- Retrat d'Ida Pfeiffer. *Mon second voyage autour du monde* (1857). Frontispici. <https://gallica.bnf.fr/ark:/12148/bpt6k2038949/f1.image>
  - *Die Wiener Elegante* (1856). Pàg. 26 i 98.
  - 17.- Moda femenina de l'època. Pàg. 26. [https://archive.org/details/bub_gb_eD9bAAAAAcAAJ/page/n49\(mode/2up](https://archive.org/details/bub_gb_eD9bAAAAAcAAJ/page/n49(mode/2up)
  - 18.- Moda femenina de l'època. Pàg. 98. [https://archive.org/details/bub_gb_eD9bAAAAAcAAJ/page/n187\(mode/2up](https://archive.org/details/bub_gb_eD9bAAAAAcAAJ/page/n187(mode/2up)
  - 19.- Vestit típic d'Ida Pfeiffer per viatjar i caçar insectes. *Die Wiener Elegante*. Frau Ida Pfeiffer (1856). Pàg. 42. [https://archive.org/details/bub_gb_eD9bAAAAAcAAJ/page/n83\(mode/2up](https://archive.org/details/bub_gb_eD9bAAAAAcAAJ/page/n83(mode/2up)
  - 20.- Fragment d'un full escrit per Pfeiffer sobre la conferència de Sumatra i els batak. Gabriele Habinger. *Eine Forschungsreisende des Biedermeier* (2004). Pàg. 157.

CAPÍTOL IX. VIATGE A MADAGASCAR

Europa

- *Fotografies de Franz Hanfstaengl* (1856).
  - 1.- Ida Pfeiffer amb llibre a sota. https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/7/7a/Ida_Laura_Rever-Pfeiffer.jpg
  - 2.- d'Ida Pfeiffer sense llibre a sota. https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/a/aa/Ida_Pfeiffer.jpg
  - 3.- *Triplatoma gestroi* (Bedel, 1882). <https://www.biolib.cz/en/taxonimage/id301172/?taxonid=1201800>
  - 4.- *Broxylus pfeifferi* (Waterhouse, 1878). <https://www.flickr.com/photos/coleoptera-us/8184668416>

Làmina I.

- *Voyage à Madagascar* (1881).

Vista de la Marianplatz, Munich. Pàg. 39. <https://gallica.bnf.fr/ark:/12148/bpt6k103773q/f162.item.texteImage>

Canal d'Utrecht. Pàg. 54. <https://gallica.bnf.fr/ark:/12148/bpt6k103773q/f179.item.texteImage>

Vista de Rotterdam. Pàg. 66. <https://gallica.bnf.fr/ark:/12148/bpt6k103773q/f193.item.texteImage>

Làmina II.

- Arc de Triomf (ca.1852). <https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/3/3d/Gobaut-Arc-de-Triomphe-de-1%27%C3%89toile.jpeg>

- Place de la Concorde et Champs Elysées (ca. 1850).
https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Paris_Place_de_la_concorde_et_Champs-Elysees_19Jh.jpg
- Les Tuileries, le Louvre, et la rue de Rivoli (1850).
https://es.wikipedia.org/wiki/Archivo:Paris_moderne_Les_Tuileries,_le_Louvre,_et_la_rue_de_Rivoli,_vue_prise_d_u_Jardin_des_Tuileries.jpg

Illa de Maurici

- 1.- Port Louis. *Le Tour du Monde. Voyages d'Ida Pfeiffer. Rélations posthumes* (1861, segon semestre). Pàg. 309.
https://fr.wikisource.org/wiki/Voyages_d%20Ida_Pfeiffer,_relations_posthumes/02#/media/Fichier:Le_Tour_du_monde-04-p309.jpg
- 2.- Vespa del gènere *Sphex* entrant una llagosta al seu niu. Lucien Berland. *Atlas des Hyménoptères de France, Belgique, Suisse* (1958). Pàg. 82.
- 3.- Vespes del gènere *Sphex* caçant saltamartins. *La Nature. Les Sphex* (1894, primer semestre). Pàg. 365.
<http://cnum.cnam.fr/CGI/fpage.cgi?4KY28.43/369/100/532/0005/0420>
- *Le Tour du Monde. Voyages d'Ida Pfeiffer. Rélations posthumes* (1861, segon semestre).
- 4.- Piton de la rivière noire. Pàg. 312.
https://fr.wikisource.org/wiki/Voyages_d%20Ida_Pfeiffer,_relations_posthumes/02#/media/Fichier:Le_Tour_du_monde-04-p312.jpg
- 5.- Peter Booth. Pàg. 313. https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/7/7d/Le_Tour_du_monde-04-p313.jpg

L'imperi d'Imerina i la Reina Ranavalona

- 1.- Ídol malgaix. William Ellis. *History of Madagascar*, vol. II (1838). Pàg. 477.
<https://archive.org/details/historyofmadagas02elli00/page/476/mode/2up>
- 2.- La reina Ranavalona I de Madagascar. Fotografia de Philippe-Auguste Ramanankirahina (1905).
https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/c/c1/Ranavalona_I.jpg
- 3.- Judici per tangena. James Sibree. *Madagascar et ses habitants* (1873). Pàg. 394
<https://gallica.bnf.fr/ark:/12148/bpt6k5764676s/f442.item>
- 4.- *Tanginia veneniflua*. William Ellis. *History of Madagascar*, vol. I. (1838). Pàg. 461.
https://archive.org/details/historyofmadagas01elli_0/page/n497/mode/2up
- 5.- Martiri d'Ampamarinana. Reverend Arthur Samuel Huckett.
<https://mikepitts.wordpress.com/2016/04/04/madagascans-martyrs/>
- 6.- Martiri d'Ampamarinana. *Société des missions évangéliques* (1929).
https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/a/a1/Les_martyrs_d%C2%B4Ampamarinana.jpg

Ida Pfeiffer a Madagascar

- 1.- Mademoiselle Julie. Pàg. 138. *Voyage à Madagascar* (1881).
<https://gallica.bnf.fr/ark:/12148/bpt6k103773q/f270.item.texteImage>
- 2.- Un takon de Madagascar. *Voyage à Madagascar* (1881). Pàg. 148.
<https://gallica.bnf.fr/ark:/12148/bpt6k103773q/f282.item.texteImage>
- 3.- Ida Pfeiffer en ruta a Antananarivo. Helena Stökl. *Die Weltfahrten der österreichischen Reisenden Ida Pfeiffer* (1920). Pàg. 162.
- 4.- Arbre del viatger. William Ellis. *The martyr church* (1870). Pàg 132.
<https://archive.org/details/martyrchurchnarr1869elli/page/n159/mode/2up>
<https://www.histoire-pour-tous.fr/histoire-de-france/4392-jean-laborde-aventurier-et-consul-de-france-a-madagascar.html>
- 5.- Ruta per l'interior de Madagascar. *Le Tour du Monde. Voyages d'Ida Pfeiffer.* (1861, 2n semestre). Pàg. 329.
https://fr.wikisource.org/wiki/Voyages_d%20Ida_Pfeiffer,_relations_posthumes/03#/media/Fichier:Le_Tour_du_monde-04-p329.jpg
- 6.- Tipus malgaixos. Frontispici. Émilie Delaunay du Dézen. *Trois mois chez les Malgaches* (1887).
- 7.- Palau d'Antananarivo (Rova). http://pierresognoracconte.blogspot.com/2014/05/vue-du-rova_11.html
- 8.- Príncep i princesa de Madagascar. William Ellis. *Three visits to Madagascar during the years 1853-1854-1856* (1859). Pàg. 370. <https://archive.org/details/threevisitstomad00revw/page/370/mode/2up>
- *Le Tour du Monde. Voyages d'Ida Pfeiffer.* (1861, 2n semestre).
- 9.- Recepció de la reina Ranavalona. Dibuix de Jules Worms. Pàg. 345.
https://fr.wikisource.org/wiki/Voyages_d%20Ida_Pfeiffer,_relations_posthumes/04#/media/Fichier:Le_Tour_du_monde-04-p345.jpg
- 10.- Saló a Madagascar. Dibuix de Jules Worms. Pàg. 341.
https://fr.wikisource.org/wiki/Voyages_d%20Ida_Pfeiffer,_relations_posthumes/04#/media/Fichier:Le_Tour_du_monde-04-p341.jpg

Làmina I.

- *Le Tour du Monde. Voyages d'Ida Pfeiffer.* (1861, 2n semestre).
  - Tamatave vist des del mar. Pàg. 324.
https://fr.wikisource.org/wiki/Voyages_d%20Ida_Pfeiffer,_relations_posthumes/03#/media/Fichier:Le_Tour_du_monde-04-p325.jpg

Carrer de Tamatave. Pàg. 324.

https://fr.wikisource.org/wiki/Voyages_d%2080%99Ida_Pfeiffer,_relations_posthumes/03#/media/Fichier:Le_Tour_du_monde-04-p325.jpg

Antananarivo al cim de la muntanya. Pàg. 337.

https://fr.wikisource.org/wiki/Voyages_d%2080%99Ida_Pfeiffer,_relations_posthumes/04#/media/Fichier:Le_Tour_du_monde-04-p337.jpg

** Mapa de Madagascar. Confeccionat pel propi autor.

CAPÍTOL X. TORNADA A EUROPA I MORT: EL SEU LLEGAT

1.- Necrològica d'Ida Pfeiffer apareguda al diari *Ost-Deutsche Post* (29 d'octubre de 1858).

<http://anno.onb.ac.at/cgi-content/anno?aid=ode&datum=18581029&seite=1&zoom=33>

2.- Retrat d'Ida Peiffer. *The Illustrated London News* (necrològica). Nr. 945. (13 novembre de 1858). Pàg. 443.

https://books.google.es/books?id=ZoNUAAAACAAJ&printsec=frontcover&hl=ca&source=gbs_ge_summary_r&cad=0#v=onepage&q=f=false

3.- Retrat d'Ida Pfeiffer. *L'Illustration* (necrològica). Pàg. 320.

<https://babel.hathitrust.org/cgi/pt?id=uc1.c046857811&view=1up&seq=341>

4.- *Cyclostoma articulatum. Proceeding of the Zoological Society* (1859). Pàg. 203. Làm. XLVI.

<https://www.biodiversitylibrary.org/item/156166#page/269/mode/1up>

- Els micos recollits per Ida Pfeiffer a Madagascar:

5.- *Propithecus diadema*. Theodor Franz Zimmerman. <http://objekte.nhm-wien.ac.at/objekt/th1699/ob1702>

6.- *Microcebus minor*. Theodor Zimmerman. <http://objekte.nhm-wien.ac.at/objekt/th1699/ob1700>

7.- *Lemur collaris*. Alfred Grandidier. *Histoire physique, naturelle et politique de Madagascar*, 1890. Tome V, Atles II. Làmina 131 <https://www.biodiversitylibrary.org/item/122948#page/77/mode/1up>

8.- *Chirogaleus milius*. *Proceedings of the Zoological Society of London*, 1879.

<https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/c/cf/ChirogaleusMiliusSmit.jpg>

9.- *Galeocebus mustelinus*. Herman Schlegel i François Pallen. Recherches sur la faune de Madagascar et de ses dépendances. Mammifères et oiseaux. 2me partie, Làm IV, 1868.

https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/2/2b/Lepilemur_mustelinus_1868.jpg

10.- *Lichanotus indri*. F.W.Lowry i Thomas Landseer. *Illustrations of zoology*, 1851.

https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/d/d8/Illustrations_of_zoology_%28Plate_%283%29%29_BHL22_967204.jpg

Saturnia idae (Argema mittrei)

11.- Mascle: https://es.wikipedia.org/wiki/Argema_mittrei#/media/Archivo:Argema_mittrei_male_mounted.jpg

12.- Femella: https://es.wikipedia.org/wiki/Argema_mittrei#/media/Archivo:Argema_mittrei_female_mounted.jpg

13.- Registre sobre les compres realitzades per Vincenz Kollar a Ida Pfeiffer. Font: Museu de Ciències Naturals de Viena (Christa Riedl).

- Alguns insectes determinats en honor a Ida Pfeiffer:

14.- *Myronides pfeifferae*. https://data.nhm.ac.uk/dataset/collection-specimens/resource/05ff2255-c38a-40c9-b657-4ccb55ab2feb?view_id=6ba121d1-da26-4ee1-81fa-7da11e68f68e&filters=collectionCode%3Abmn%28e%29%7CgbifIssue%3Acoordinate_rounded%7Cfamily%3Aphasmataidae%7CtypeStatus%3Aholotype

15.- *Tropidopriion pfeifferae*. <https://apps2.cdfa.ca.gov/publicApps/plant/bycidDB/wdetails.asp?id=39450&w=o>

16.- *Allomyrina pfeifferae*. <http://mediaphoto.mnhn.fr/media/1400515837666zIeFj49nr14zLQA6>

17.- *Sagra pfeifferae*. <http://insecta.pro/taxonomy/1031843>

18.- *Laccotrephes pfeifferae*. <https://alchetron.com/Laccotrephes#demo>

19.- *Vadomeris pfeifferae*. http://www.atlashymenoptera.net/pagetaxon.asp?tx_id=1607

20.- *Cydelima pfeifferae*. https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/8/89/V31-20170909-092_%282837615787312%29.jpg

21.- *Eurypus nyctelius pfeifferae*. <http://www.insectdesigns.com/Euripus-nyctelius-Sumatra.html>

22.- *Amata pfeifferae*. https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/f/f9/Amata_pfeifferae.jpg

23.- Retrat d'Ida Pfeiffer a *The Last Travels of Ida Pfeiffer. Inclusive a Visit to Madagascar* (New York, 1861).

Frontispici. <https://babel.hathitrust.org/cgi/pt?id=nyp.33433082450861&view=1up&seq=10>

24.- Retrat d'Ida a *Laatste reis van Ida Pfeiffer naar Madagaskar* (1862).

https://books.google.es/books?id=Y3xWAAAACAAJ&printsec=frontcover&hl=ca&source=gbs_ge_summary_r&cad=0#v=onepage&q=f=false

25.- Tomba d'Ida Pfeiffer. <http://ebensolch.at/blog/zentralfriedhof-wien-ida-pfeiffer/>

26-27.- *Fünfzig Schilling*. https://colnect.com/ka/banknotes/banknote/13739-50_Schilling-Unissued_Proof_Notes-%E1%83%90%E1%83%95%E1%83%A1%E1%83%A2%E1%83%A0%E1%83%98%E1%83%90

- Fotomuntatge sobre Ida Pfeiffer (2008). Irene Andessner.

28.- *City light*. <http://www.andessner.com/citylights2.php?id=13&hl=13&lang=en>

29.- Al terrat del Museu d'Història Natural de Viena. http://www.andessner.com/img/artemis/Pfeiffer01-web_b.jpg

IMATGES DE LES PORTADES DELS LLIBRES ESCRITS PER IDA PFEIFFER

Reise einer Wienerin in das heilige Land (Viena, 1844).

https://archive.org/details/bub_gb_xH4vAAAAYAAJ/page/n3

A Visit to the Holy Land (Londres, 1852).https://archive.org/details/visittoholylande00pfei_0/page/n5/mode/2up

Reise nach dem Skandinavischen Norden und der Insel Island im Jahre 1845 (Pest, 1846).

<https://archive.org/details/Reisenachdemskan000311077v1PfeiReyk/page/n3>

Journey to Iceland and Travels in Sweden and Norway (Londres, 1852).

<https://archive.org/details/JourneytoIceland000311082v0PfeiReyk>

Journey to Iceland and Travels in Sweden and Norway (New York, 1852).

<https://archive.org/details/journeytoiceland00pfeirich>

A Visit to Iceland and the Scandinavian North (Londres, 1852).

<https://archive.org/details/VisittoIcelandan000311079v0PfeiReyk/page/n9/mode/2up>

Freauenfahrt um die Welt (Viena, 1850). <https://archive.org/details/einefrauenfahrt00pfeigoog/page/n7/mode/2up>

A Woman's Journey Round the World (Londres, 1851). <https://historyarchive.org/works/books/a-womans-journey-round-the-world-1852>

A Lady's Voyage Round the World (London, 1852). <https://www.indianculture.gov.in/flipbook/11264>

A Lady's Voyage Round the World (New York, 1852).

<https://archive.org/details/ladysvoyageround00pfei/page/n5/mode/2up>

Reis Eener Vrouw rondom de wereld (Gorinhem, 1852).

https://books.google.es/books?id=qTYNAQAAIAAJ&printsec=frontcover&hl=ca&source=gbss_ge_summary_r&cad=0#v=onepage&q&f=false

Voyage d'une femme autour du monde (Paris, 1858).

https://books.google.es/books?id=Uqk_ux4T0hcC&printsec=frontcover&hl=ca&source=gbss_ge_summary_r&cad=0#v=onepage&q&f=false

Dwie podróże na okolo świata przez niewiadę odbyte (Varsòvia, 1860).

<https://polona.pl/item/dwie-podroze-na-okolo-swiata-przez-niewiaste-odbyte.MTQyNzE0MA/4/#info:metadata>

Путешествие женины вокруг света (El viatge d'una dona al voltant del món) (Moscou, 1862-1867).

<https://www.livelib.ru/book/1005483898-puteshestvie-zhenschiny-vokrug-sveta-ida-pfeifer>

Путешествие по Индии и Персии в страну душителей и огнепоклонников с описанием всех замечательных памятников и древних развалин (Un viatge a través de l'Índia i Pèrsia a la terra dels estranguladors i adoradors del foc amb una descripció de tots els meravellosos monuments i ruïnes antigues) (Moscou, 1879).

<https://buyabook.ru/12339/>

Meine Zweite Weltreise (Viena, 1856). <https://archive.org/details/meinezweiteweltr121pfei/page/n6/mode/2up>

A Lady's Second Journey (Londres, 1855). <https://archive.org/details/aladyssecondjou01pfeigoog>

A Lady's Second Journey (Nova York, 1856).

<https://archive.org/details/aladyssecondjou02pfeigoog/page/n7/mode/2up>

Mijne Tweede Reis Rondom de Wereld (Amsterdam, 1856).

https://books.google.es/books?id=EOBOAAAACAAJ&printsec=frontcover&hl=ca&source=gbss_ge_summary_r&cad=0#v=onepage&q&f=false

Mon second voyage autour du monde (Paris, 1857).

https://books.google.es/books?id=kjhxDFFfb0C&printsec=frontcover&hl=ca&source=gbss_ge_summary_r&cad=0#v=onepage&q&f=false

Reise nach Madagaskar (Viena, 1861).

https://books.google.es/books?id=N_UxAQAAQAAJ&printsec=frontcover&hl=ca&source=gbss_ge_summary_r&cad=0#v=onepage&q&f=false

The Last Travels of Ida Pfeiffer (Londres, 1861).

https://books.google.es/books?id=hKTIOCnQHs0C&printsec=frontcover&hl=ca&source=gbss_ge_summary_r&cad=0#v=onepage&q&f=false

Last Travels of Ida Pfeiffer (Nova York, 1861).

https://books.google.es/books?id=Q8MRAAAAYAAJ&printsec=frontcover&hl=ca&source=gbss_ge_summary_r&cad=0#v=onepage&q&f=false

Laatste Reis van Ida Pfeiffer naar Madagaskar (Utrecht, 1862).

https://books.google.es/books?id=KvBGAQAAQAAJ&printsec=frontcover&source=gbss_book_other_versions_r&dir_esc=y#v=onepage&q&f=false

Voyage à Madagascar (Paris, 1862).

https://books.google.fr/books?id=VK2NecJIqkgC&printsec=frontcover&hl=fr&source=gbss_ge_summary_r&cad=0#v=onepage&q&f=false

BIBLIOTECA D'IMATGES DE PERSONATGES DESTACATS

Louis Agassiz. Litografia d'Antoine Sonrel (ca. 1850). https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Louis_Agassiz-2.jpg

Aimate Pomare IV. Dibuix de Charles Giraud. *L'Illustration, Journal Universel* (Janvier 22, 1848). Pàg. 528. <https://babel.hathitrust.org/cgi/pt?id=uc1.c022633363&view=1up&seq=338>

Albert de Saxònia-Coburg i Gotha. Litografia de Franz Hanfstaengl (1840). https://es.wikipedia.org/wiki/Archivo:Albert_Sachsen_Coburg_Gotha.jpg

Aliqoli Mirza Qajar. Autor desconegut i data inconcreta. https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Prince_Ali_Quli_Mirza_I%27tizad_al-Saltaneh.jpg

Heinrich Barth. Retrat d'autor desconegut (1862). https://ca.wikipedia.org/wiki/Heinrich_Barth#/media/Fitxer:Barth_Unterschrift.jpg

William Henry Bartlett. Retrat de l'any 1836 que apareix en la seva obra *American Scenery* (1837-1839). <https://archive.org/details/americanscenery01willrich/page/n11/mode/2up>

Henry Bates. Fotografia de J. Thomson (ca. 1870). <https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/6/6a/HenryWalterBates.JPG>

Friedrich von Berchtold. Fotografia d'autor desconegut i data inconcreta. https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/5/55/Bed%C5%99ich_Karel_Eugen_V%C5%A1lem%C3%ADr_hrab%C4%9B_Berchtold_z_Uher%C4%8Dic.jpg

Karl Ludwig Bernays. Retrat d'autor desconegut (ca. 1870). <https://es.findagrave.com/memorial/6216127/charles-louis-bernays#view-photo=199853417>

Pieter Bleeker. Fotografia d'autor desconegut i data inconcreta. https://ca.wikipedia.org/wiki/Pieter_Bleeker#/media/Fitxer:Pieter_Bleeker.jpg

Bettina Brentano von Arnim. Retrat de Wilhelm Hensel (ca. 1833). <https://www.ndr.de/nachrichten/info/sendungen/frauenforum/frauenforum391.html>

John Brooke Johnnson Brooke. Retrat d'autor desconegut (1863). https://commons.wikimedia.org/wiki/File:John_Brooke,_Rajah_Mudah_of_Sarawak.jpg

William Cullen Bryant. Fotografia de José María Mora (ca. 1870) https://commons.wikimedia.org/wiki/File:William_Cullen_Bryant_Cabinet_Card_by_Mora-crop.jpg

Julia Margaret Cameron. Retrat de George Frederic Watts (ca. 1850). <https://www.royalacademy.org.uk/art-artists/work-of-art/julia-margaret-cameron>

Richard von Carlowitz. Retrat d'autor desconegut (ca. 1880). https://en.wikipedia.org/wiki/Richard_von_Carlowitz#/media/File:Tcip_d622_richard_von_carlowitz.jpg

Adolf Dauthage. Autoretrat vestit d'Acadèmic de la Legió (1848). https://en.wikipedia.org/wiki/Adolf_Dauthage#/media/File:Adolph_Dauthage.jpg

Karl Moritz Diesing. Retrat d'autor desconegut (ca. 1860). https://es.wikipedia.org/wiki/Archivo:Karl_Moritz_Diesing.jpg

Jakob Dirnböck. Retrat d'origen desconegut. https://www.historischerverein-stmk.at/wp-content/uploads/B_Jg64_Joseph-Franz-DEPUT-Jakob-Dirnb%C3%B6ck-1809%E2%80%931861.pdf

William Hepworth Dixon. Fotografia feta per Elliott & Fry (ca. 1868). https://en.wikipedia.org/wiki/William_Hepworth_Dixon#/media/File:William_Hepworth_Dixon_ca._1868.jpg

Elisabeth Ludovika de Baviera. Pintura de Joseph Karl Stieler (ca. 1843). https://de.wikipedia.org/wiki/Friedrich_Wilhelm_IV.#/media/Datei:Joseph_Karl_Stieler_nach_Robert_Bussler-_K%C3%B6nigin_Elisabeth_Ludovika_von_Preußen_geb.-von_Bayern.jpg

William Ellis. Retrat de William Gush (ca. 1845). https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/8/84/Revd._William_Ellis%2C_Hoddesdon%2C_Herts._painted_by_W._Gush%3B_engraved_by_J._Cochran.jpg

Ludwig August von Frankl. Dibuix de Matthias Grilhofer (1856). https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/9/93/Ludwig_August_Frankl_1856_Kotterba.png

Friedrich Wilhelm IV. Retrat d'autor desconegut (ca. 1840). <https://www.alamy.es/friedrich-wilhelm-iv-image68833836.html>

Carl Gerold. Litografia de Eduard Kaiser (1850). https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Carl_Gerold_Litho.jpg

Karl Gützlaff. Retrat de S.H. Gimber (1834). https://no.wikipedia.org/wiki/Karl_G%C3%BCtzlaff#/media/Fil:Charles_Gutzlaff.jpg

- Louis Hachette. Retrat d'origen desconegut (ca. 1854).
https://es.wikipedia.org/wiki/Louis_Hachette#/media/Archivo:Louie_Hachette_1.jpg
- Franz Hanfstaengl. Retrat de Friedrich Dürck (1838).
https://es.wikipedia.org/wiki/Franz_Hanfstaengl#/media/Archivo:Franz_Hanfst%C3%A4ngl.jpg
- Gustav Heckenast. Retrat de Ferenc Haske (ca. 1878).
[https://hu.wikipedia.org/wiki/Heckenast_Guszt%C3%A1v_\(nyomd%C3%A1sz\)#/media/F%C3%A1jl:Haske_Poll%C3%A1k_Portrait_of_Guszt%C3%A1v_Heckenast.jpg](https://hu.wikipedia.org/wiki/Heckenast_Guszt%C3%A1v_(nyomd%C3%A1sz)#/media/F%C3%A1jl:Haske_Poll%C3%A1k_Portrait_of_Guszt%C3%A1v_Heckenast.jpg)
- Friedrich Hecker. Retrat d'autor desconegut (ca. 1870).
[https://als.wikipedia.org/wiki/Friedrich_Hecker#/media/Datei:Die_Gartenlaube_\(1881\)_b_265.jpg](https://als.wikipedia.org/wiki/Friedrich_Hecker#/media/Datei:Die_Gartenlaube_(1881)_b_265.jpg)
- Alexander von Humboldt. Pintura de Joseph Karl Stieler (1843).
https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/3/36/Stieler%2C_Joseph_Karl_-_Alexander_von_Humboldt_-_1843.jpg
- Washington Irving. Fotografia d'autor desconegut (ca. 1860).
https://en.wikipedia.org/wiki/Washington_Irving#/media/File:Irving-Washington-LOC.jpg
- Edmé-François Jomard. Retrat d'autor desconegut fet a partir d'una fotografia de J. Thierry.
https://en.wikisource.org/wiki/Author:Edme-Fran%C3%A7ois_Jomard#/media/File:L'Illustration_1862_gravure_M._Jomard,_de_l'Institut.jpg
- Joséphine de Leuchtenberg. Retrat de Sophie Adlersparre (184).
[https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Josefina,_1807-1876,_drottning_av_Sverige_och_Norge_prinsessa_av_Leuchtenberg_\(Sophie_Adlersparre\)_-_Nationalmuseum_-_15092.tif](https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Josefina,_1807-1876,_drottning_av_Sverige_och_Norge_prinsessa_av_Leuchtenberg_(Sophie_Adlersparre)_-_Nationalmuseum_-_15092.tif)
- Vincenz Kollar. Litografia d'Adolf Dauthage (1855).
https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/c/c4/Vincenz_Kollar_Litho.jpg
- Jean Laborde. Retrat de inconcreta i autor desconegut. *Trois mois chez les Malgaches* (1887).
- François-Joseph Lambert. Gravat de data inconcreta. https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/a/a5/Joseph-Fran%C3%A7ois_Lambert_Charter_Charte.jpg
- Conradus Leemans. Retrat d'autor desconegut (ca. 1890).
https://commons.wikimedia.org/wiki/Category:Conrad_Leemans#/media/File:NINO-117_C-Leemans.tif
- Hinrich Lichtenstein. Litografia de Rudolf Hoffmann (1857).
https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/3/33/Martin_Heinrich_Lichtenstein_Litho.jpg
- Victor-Adolphe Malte-Brun. Fotografia d'Alexandre Quinet (ca. 1885).
https://ca.wikipedia.org/wiki/Victor_Adolphe_Malte-Brun#/media/Fitxer:Malte-Brun,_Victor_Adolphe,_par_Alexandre_Qinet,_BNF_Gallica.jpg
- Giacomo Meyerbeer. Fotografia de Pierre Petit (1865).
https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Meyerbeer_d%27apr%C3%A8s_P._Petit_b_1865.jpg
- Nassir-ad-Mirza. Fotografia de Gaspard-Félix Tournadon, coneugut com Nadar (ca. 1878). (Nadar)
https://en.wikipedia.org/wiki/Naser_al-Din_Shah_Qajar#/media/File:Naser_al-Din_Shah_Qajar,_close_up,_with_slight_smile_by_Nadar.jpg
- Richard Owen. Daguerreotip d'autor desconegut (ca. 1846).
https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/4/4c/Sir_Richard_Owen,_Line_engraving,_Wellcome_V0004393E_L.jpg
- August Petermann. Retrat d'autor desconegut (ca. 1860).
https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/1/1e/August_Heinrich_Petermann.jpg
- Oscar Pfeiffer. Retrat fet a Lisboa quan tenia vint-i-tres anys (1850). Litografia de Lopes & Bustos. Biblioteca Nacional de Portugal. <http://purl.pt/5065/3/>
- Oscar Pfeiffer. Retrat aparegut al *Diario Ilustrado* de Lisboa (27 de desembre de 1887). https://purl.pt/14328/1-j-1244-g_1887-12-27/j-1244-g_1887-12-27_item2/j-1244-g_1887-12-27_PDF/j-1244-g_1887-12-27_PDF_24-C-R0150/j-1244-g_1887-12-27_0000_1-4_t24-C-R0150.pdf
- Hermann von Pückler-Muskau. Retrat d'Auguste Hüssener (1837).
https://es.wikipedia.org/wiki/Hermann_von_P%C3%BCckler-Muskau#/media/Archivo:P%C3%BCckler-Muskau.png
- Henry Rawlinson. Retrat de Henry Wyndham Phillips (1850)
[https://en.wikipedia.org/wiki/Sir_Henry_Rawlinson,_1st_Baronet#/media/File:Henry_Rawlinson_\(crop\).jpg](https://en.wikipedia.org/wiki/Sir_Henry_Rawlinson,_1st_Baronet#/media/File:Henry_Rawlinson_(crop).jpg)
- Willem Adriaan van Rees. Retrat d'autor desconegut i data desconeguda.

https://www.parlement.com/id/vg09llyv1o4y/w_a_van_rees

Franz Taddhäus Reyer. Retrat de Josef Kriehuber (1836). https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Reyer_Litho.jpg

Carl Ritter. Pintura de Friedrich Gregor Weitsch (1844).

https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/e/e7/Carl_Ritter_Litho_%28cropped%29.jpg

Hubert Sattler. Pintura potser feta per ell mateix, data inconcreta (*Salzburg Museum*).

[https://en.wikipedia.org/wiki/Hubert_Sattler_\(painter\)#/media/File:Hubert_Sattler.jpg](https://en.wikipedia.org/wiki/Hubert_Sattler_(painter)#/media/File:Hubert_Sattler.jpg)

Hermann Schlegel. Pintura de Johan Neuman (1842).

<https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/7/7b/HermannSchlegelNeumann.JPG>

Carl von Schreibers. Litografia de Josef Kriehuber (1846).

https://de.wikipedia.org/wiki/Karl_Franz_Anton_von_Schreibers#/media/Datei:Karl_Franz_Anton_von_Schreibers_Kriehuber.jpg

Aloys Sprenger. Retrat d'autor desconeget (ca. 1855) <https://memim.com/aloys-sprenger.html>

Samuel Stevens. Fotografia d'autor desconeget i data inconcreta.

<https://www.repository.naturalis.nl/document/45070>

Bayard Taylor. Retrat d'autor desconeget (ca. 1875). <https://www.alamy.es/foto-bayard-taylor-periodista-estadounidense-escritor-de-viajes-y-traductor-de-fausto-de-goethe-fecha-1825-1878-105365584.html>

Alfred Russel Wallace. Fotografia feta probablement per William England (ca. 1895).

<https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/d/d4/Alfred-Russel-Wallace-c1895.jpg>

John Collins Warren. Retrat d'autor desconeget (ca. 1850).

https://en.wikipedia.org/wiki/John_Collins_Warren#/media/File:Dr.JohnWarren_with_skull.gif

George Robert Waterhouse. Retrat de Thomas Herbert Maguire (1851).

<https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/8/81/GRWaterhouse.jpg>

Christian Samuel Weiss. Retrat d'autor desconeget (ca. 1820). <https://alchetron.com/Christian-Samuel-Weiss#christian-samuel-weiss-ecca999a-3121-4f3f-b028-23636d678b9-resize-750.png>

Constant von Wurzbach. Retrat fet pel fotògraf austriac Emil Oprawil en data inconcreta.

[https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Constantin_von_Wurzbach_\(1818%20-%201893\)_OeNB_8075001_A.jpg](https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Constantin_von_Wurzbach_(1818%20-%201893)_OeNB_8075001_A.jpg)